

Maurras a Catalunya: un debat possible i necessari

Charles Maurras (Martigues, 1868–Saint-Symphorien, 1952), va ser un dels intel·lectuals europeus més influents de la primera meitat del segle XX. Pensador controvertit, polític compromès, home de lletres polèmic, esteta classicista, furibund antisemita, contrarrevolucionari i antirepublicà convençut, col·laboracionista amb el govern de Vichy durant l'ocupació nazi... són només alguns dels molts qualificatius que li podríem atribuir.

Des dels seus inicis, procedent del felibritge "federalista", a la seva Provença natal, va anar evolucionant la ideologia a favor d'una monarquia estatista (el nacionalisme integral); d'una societat conservadora i ordenada en què l'Església –en tant que entitat profundament jerarquitzada– jugués un paper fonamental; i d'una estètica basada en el principi de la mediterraneïtat com a eix fonamental. Tot i l'especificitat de la seva doctrina, va enlluernar l'Europa de l'època gràcies a l'expressió clara i concisa, alhora que punyent, del seu pensament, a través del diari *L'Action Française*, òrgan del partit polític del mateix nom que, tot i no gaudir mai de significativa representativitat parlamentària, va tenir un impacte entre la societat catòlica i conservadora de nombrosos països. *L'Action Française* era un diari llegit i comentat, i les opinions que s'hi expressaven eren motiu de debat a les tertúlies de l'època.

Aquest ha estat el motiu i punt de partida del Seminari Internacional "Maurras a Catalunya. Elements per a un debat", organitzat pel Grup de Literatura Contemporània de l'Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la Universitat de Girona, a la Facultat de Lletres els dies 4 i 5 de març, i que ha comptat amb nombrosos especialistes de la recepció del pensament maurrasià a Catalunya. A partir de les referències de Josep Pla, Eugeni d'Ors, Joan Estelrich, J. V. Foix, Josep M. Junoy, Manuel Brunet, Santiago Nadal... sobre la influència del pensament de Charles Maurras i la lectura i comentari de *L'Action Française* a les tertúlies dels anys vint del cafè Lyon d'Or o de l'Ateneu Barcelonès, els estudiosos han debatut les característiques d'aquesta recepció: els inicis felibritges, la definició del pensament polític maurrasià i la seva (im)possible aplicació al cas català, els conflictes amb l'Església i l'efecte que van causar als cercles catòlics catalans, la relació amb el franquisme i el col·laboracionisme amb el mariscal Pétain, aspecte que va portar a Maurras a la presó al final de la Segona Guerra Mundial i que ha condicionat enormement els estudis

posteriors sobre la seva figura i l'anàlisi rigorosa de la seva recepció a Catalunya. A més, ha permès fer notar com el pensament maurrasià pivotava sobre l'estètica classicitzant estructurada en realitat per Jean Móraes, i fer aflorar, en paral·lel, la presència decisiva del pensament de Maurice Barrès en l'univers maurrasià, també adoptada, potser inconscientment, per la intel·lectualitat catalana.